

İlgili Kanun / Madde
506 S.SSK/87

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2005/8308
Karar No. 2005/11112
Tarihi: 27.10.2005

- ALT İŞVEREN ÜST İŞVEREN İLİŞKİSİNİN BULUNMAMASI
- İHALE MAKAMININ SORUMLU OLMAMASI

ÖZETİ: Yargıtay HGK.nun 01.05.2002 gün ve 2002/345-342 ve 05.05.2004 gün ve 2004/233-262 sayılı kararlarında da açıkça belirtildiği gibi asıl işverenden alınan iş, onun sigortalı çalıştırdığı işe göre ayrı ve bağımsız bir nitelik taşımaktaysa işi alan kimse alt işveren değil, bağımsız işveren sayılacaktır. Somut olayda olduğu gibi işyerindeki üretimle ilgili olmayan ve asıl işin tamamlayıcısı niteliğinde bulunmayan bir işin üstlenilmesi halinde, 506 sayılı yasa yönünden aracından söz etme olanağı kalmayacak ve ortada iki bağımsız işverenin bulunduğu kabulü gerekecektir.

Mahkemece yapılacak iş; ihale makamı konumundaki Petkim A.Ş.nin 506 sayılı yasanın 87. maddesi kapsamında sorumluluğunun bulunmadığı gözetilerek, davaya konu iş kazası konusunda uzman bilirkişiler kurulundan 506 sayılı yasanın 26, 1475 sayılı yasanın 73 ve işçi sağlığı ve iş güvenliği tüzüğü'nün 2 vd maddelerine uygun olarak düzenlenmiş kusur raporu alındıktan sonra hasıl olacak sonuca göre bir karar vermekten ibarettir.

DAVA: Davacı, iş kazası sonucu sürekli iş görmezlik durumuna giren sigortalıya bağlanan peşin değerli gelirler ile yapılan harcama ve ödemeler nedeniyle uğranılan Kurum zararının rücuca ödetilmesini istemiştir.

Yargıtay Kararları

Mahkeme, ilâmında belirtildiği şekilde isteği hüküm altına almıştır.

Hükmün, davalılardan Petkim Petrokimya Holding A.Ş. tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Tolga Özmen tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okundu. Temyiz konusu hükme ilişkin dava Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 438. maddesinde sayılı ve sınırlı olarak gösterilen hâllerden hiçbirine uymadığından, Yargıtay incelemesinin duruşmalı olarak yapılmasına ilişkin isteğin reddine karar verildikten sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

Dava; 19.08.1992 tarihinde meydana gelen iş kazası sonucu %14 oranında meslekte kazanma güç kaybına uğrayan sigortalı işçi Turgut Erben için Kurumca yapılan Sosyal Sigorta yardımlarının 506 sayılı yasanın 26 ve 87. maddeleri uyarınca rücuun ödetilmesi istemine ilişkin olup, mahkemece; zararlandırıcı sigorta olayında yetkili inşaat mühendisi Halil Duran'ın %2, işveren vekili Ertekin Çaltık'ın %3, asıl işveren kabul edilen Petkim A.Ş.'nin %30, alt işveren kabul edilen Mimaş A.Ş.'nin %65 oranında kusurlu olduğu kabul edilerek hüküm kurulmuş ise de; Petkim'e ait "Etilen depolama sistemi inşaat –montaj" işine ait 30.03.1992 günlü sözleşmenin niteliğine ve özellikle "Müteahhidin işveren olarak sorumlulukları" başlıklı 1.23 ve "iş kazalarının sorumlulukları" başlıklı 1.24 maddelerinin içeriğine göre işgal alanı dışındaki inşaat-montaj işi ile ilgili ihaleyi anahtar teslimi olarak yaptıran Petkim A.Ş.'nin 506 sayılı Kanunun 87. maddesi kapsamında asıl işveren olanak sorumluluğuna karar verilmesi ve buna bağlı olarak iş yerinin niteliğine sözleşme içeriğine göre asıl işveren konumunda bulunan Mimaş A.Ş.'nin alt işveren kabul edilerek hüküm kurulması isabetsizdir. Zira bir petrokimya kuruluşu olan Petkim A.Ş.'nin sözleşmedeki kontrol ve denetim yetkisi, işin ihale sözleşmesindeki proje ve şartlara uygun yapılp yapılmadığının belirlenmesi, işyeri disiplinin sağlanması ve yüklenici tarafından çalıştırılacak işçilerin ihale makamı Petkim A.Ş.'nin yürüttüğü hassas nitelikli işin çalışma düzeni ile ilgili işleyişinin ve işyerinin genel güvenliğinin bozulmasının önlenmesine yönelik Borçlar Kanununun 356 vd. maddeleri doğrultusunda müteahhide yüklenen sorumluluğun doğal bir sonucudur. Yargıtay HGK.nun 01.05.2002 gün ve 2002/345-342 ve 05.05.2004 gün ve 2004/233-262 sayılı kararlarında da açıkça belirtildiği gibi asıl işverenden alınan iş, onun sigortalı çalıştırdığı işe göre ayrı ve bağımsız bir nitelik taşımaktaysa işi alan kimse alt işveren değil, bağımsız işveren sayılacaktır. Somut olayda olduğu gibi işyerindeki üretimle ilgili olmayan ve asıl işin tamamlayıcısı niteliğinde bulunmayan bir işin üstlenilmesi halinde, 506 sayılı yasa yönünden aracından söz etme olanağı kalmayacak ve ortada iki bağımsız işverenin bulunduğu kabulü gerekecektir.

Mahkemece yapılacak iş; ihale makamı konumundaki Petkim A.Ş.'nin 506 sayılı yasanın 87. maddesi kapsamında sorumluluğunun bulunmadığı gözetilerek,

Yargıtay Kararları

---

davaya konu iş kazası konusunda uzman bilirkişiler kurulundan 506 sayılı yasanın 26, 1475 sayılı yasanın 73 ve işçi sağlığı ve iş güvenliği tüzüğü'nün 2 vd maddelerine uygun olarak düzenlenmiş kusur raporu alındıktan sonra hasıl olacak sonuca göre bir karar vermektan ibarettir.

Bu maddi ve hukuki olgular gözetilmeksizin eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O hâlde, davalı Petkim A.Ş. vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine, 27.10.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.